

ONTWIKKELINGEN BEKOSTIGING PRIMAIR ONDERWIJS

versie september 2018

Inleiding

Onderstaand vindt u een overzicht van de voor het primair onderwijs relevante bekostigingsontwikkelingen op macroniveau. Het is een overzicht van **verwachte** aanpassingen in de bekostiging. Dit document geeft daarom een **indicatief** overzicht van de bekostigingsmutaties.

Onder aanpassingen worden zowel mutaties in prijzen (intensiveringen, bezuinigingen, compensaties) verstaan, als aanpassingen in het bekostigingsstelsel (wijzigingen in bekostigingsregels). De gegevens in dit overzicht moeten dan ook beschouwd worden als een **schatting**. Eén en ander is onderhevig aan politieke besluitvorming. Soms is ook niet duidelijk hoe één ander wordt verwerkt in regelingen c.q. financieel uitpakt voor individuele schoolbesturen. Om toch een indicatie te kunnen geven, wordt ook een overzicht gegeven van de bedragen per leerling (macrobudgetten gedeeld door het aantal leerlingen per 1 oktober 2017).

Leeswijzer

Alle aanpassingen zijn in eerste instantie (op sectorniveau) in miljoenen euro's weergegeven. Dit betreffen de aanpassingen ten opzichte van de laatst gepubliceerde regelingen (zie hierbovenstaand). Dit noemen we het **basispad**. Vaak heeft een aanpassing ten opzichte van het basispad een structureel karakter. Als de aanpassing bijvoorbeeld € 10 mln. structureel betreft, wordt in de meerjarige reeks jaarlijks € 10 mln. opgenomen. Dit betekent niet dat er ieder jaar € 10 mln. extra bij komt, maar dat er structureel € 10 mln. bijkomt ten opzichte van het basispad

Gehanteerde regelingen

In dit document wordt voor de personele en materiële lumpsumbekostiging uitgegaan van de volgende regelingen:

- a. de regeling bekostiging personeel **2018/2019** van **12 september 2018**
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-53093.html>
- b. de regeling vaststelling programma's van eisen voor de materiële instandhouding **2019** van **24 september 2018**
<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-55014.html>

Zodra deze regelingen door OCW worden aangepast, zal er ook een nieuwe versie van dit overzicht gepubliceerd worden.

Aanpassingen ten opzichte van het vorige overzicht (april 2018)

- De regeling bekostiging personeel van 2018/2019 (d.d. 9 maart 2018)
- De regeling vaststelling programma's van eisen voor de materiële instandhouding 2018 van **24 september 2017**

2. Verwachte ontwikkelingen bekostiging op sectorniveau (in mln. €)

Verwachte ontwikkelingen personele bekostiging (schooljaar)	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1 Ophoging bekostiging i.v.m. Convenant Leerkracht 2008	0	4	4	4	4	4
2 Bestuursakkoord 2014	0	0	0	0	0	0
3 Regeerakkoord 2017: aanpak werkdruk	0	0	0	193	193	193
4 Indexatie personele bekostiging (o.g.v. referentiesystematiek 2018 e.v.)	pm	pm	pm	pm	pm	pm
totaal	0	4	4	197	197	197

Verwachte ontwikkelingen materiële bekostiging (kalenderjaar)	2019	2020	2020	2021	2022
5 Prijsbijstelling MI	0	15	30	45	60
totaal	0	15	30	45	60

3. Verwachte ontwikkelingen bekostiging als een bedrag per leerling

aantal lln per 1-10-2017 (in mln.): 1,5139 1,5139

In onderstaande overzicht wordt een **indicatie** gegeven van het effect van bovenstaande bedragen, door deze om te rekenen naar een bedrag per leerling.

Verwachte ontwikkelingen personele bekostiging	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
1 Ophoging bekostiging i.v.m. Convenant Leerkracht 2008	€ -	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2	€ 2
2 Bestuursakkoord 2014	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3 Regeerakkoord 2017: aanpak werkdruk	€ -	€ -	€ -	€ 127	€ 127	€ 127
4 Indexatie personele bekostiging (o.g.v. referentiesystematiek 2018 e.v.)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
totaal	€ -	€ 2,35	€ 2,35	€ 129,84	€ 129,84	€ 129,84

Verwachte ontwikkelingen materiële bekostiging	2019	2020	2020	2021	2022
5 Prijsbijstelling MI	€ -	€ 10	€ 20	€ 30	€ 40
totaal	€ -	€ 9,91	€ 19,82	€ 29,72	€ 39,63

4. Toelichting per onderwerp

1. Met het Actieplan Leerkracht (APL) zijn een aantal maatregelen afgesproken voor het verbeteren van de salariëring en het carrièreperspectief voor zowel onderwijzend personeel als (adjunct) directeuren. In 2009 is het beschikbare bedrag voor het actieplan leerkracht verhoogd met € 75 mln (vanuit referentiesystematiek). In totaal is voor het PO op termijn ca. € 390 mln. beschikbaar voor inkorting carrièrelijnen, schaaluitloopbedrag en de functiemix. De de CAO 2018 zijn er nieuwe afspraken gemaakt ten aanzien van het budget dat via APL beschikbaar kwam voor de functiemix. Hiermee zijn de functiemixpercentages komen te vervallen

2. Bekostiging bestuursakkoord 2014: per 2018/2019 is het volledige bedrag verwerkt in de bekostiging, dat op grond van het bestuursakkoord via lumpsum en prestatiebox zou worden verstrekt. Het bedrag zal nu alleen jaarlijks worden opgehoogd met de indexatie van de personele bekostiging.

3. Regeerakkoord 2017

In de P&A-bekostiging is een bedrag opgenomen voor de aanpak van werkdruk van €155,55 per leerling. De afspraken rondom het werkdrakkoord voorzien er in dat na een tussenevaluatie en politieke besluitvorming in 2020, het budget voor aanpak werkdruk per 1 augustus 2021 structureel toeneemt van €237 miljoen naar €430 miljoen. Hiermee stijgt het bedrag per leerling vanaf het schooljaar 2021/2022 naar ongeveer €285 per leerling. In de toolbox is een model opgenomen, dat het budget berekent dat op schoolniveau wordt ontvangen voor de aanpak werkdruk in het schooljaar 2018/2019 en gehanteerd kan worden bij het opstellen van het bestedingsplan (zie: <https://www.poraad.nl/ledenondersteuning/toolboxen/financien-werkgeverszaken/model-extra-middelen-aanpak-werkdruk-2018>)

4. De personele bekostiging wordt jaarlijks geïndexeerd op grond van de 'referentiesystematiek'. Deze systematiek vertaalt de ontwikkeling van arbeidskosten in de marktsector door naar de overheidssector. De marktsector is dus het referentiepunt: stijgen/dalen de arbeidskosten in de marktsector, dan stijgt/daalt de compensatie voor de ontwikkeling van de arbeidskosten. Deze indexering van de personele bekostiging wordt toegekend op kalenderjaarbasis en verdeeld over twee schooljaren. De compensatie voor 2019 heeft consequenties voor de bekostiging 2018-2019 (7 maanden: januari – juli 2019) en 2019-2020 (5 maanden: augustus - december 2019). Zie ook: <https://www.poraad.nl/themas/financien/bekostiging/indexering-lumpsum>
Voor de begroting kan ervan worden uitgegaan, dat de ophogingen van de lonen en de toename van de pensioenkosten volledig gecompenseerd worden vanuit de indexering van de personele bekostiging (zie ook: <https://www.poraad.nl/nieuws-en-achtergronden/wat-betekent-schatting-pensioenpremie-2019-voor-de-begroting-2019>).

5. Prijsbijstelling MI 2020 e.v.: Op basis van de gemiddelde prijsbijstelling van de materiele instandhouding over de afgelopen jaren, wordt de jaarlijkse ophoging geschat op €15 miljoen euro (ca. 1,5% stijging MI per jaar). De daadwerkelijke indexering wordt vastgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de netto materiële overheidsconsumptie (imoc). Zie: <https://www.poraad.nl/ledenondersteuning/toolboxen/financien/materiele-bekostiging>

5. Overige toekomstige aanpassingen in de bekostigingssystematiek

Herziening gewichtenregeling

Per 1 augustus 2019/2020 zal de gewichtenbekostiging worden herzien (zie ook: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/04/26/kamerbrief-nieuwe-verdeling-middelen-onderwijskansenbeleid-scholen-en-gemeenten>). Deze herziening zal leiden tot herverdeeffecten. In dit kader heeft de PO-Raad een model gemaakt, aan de hand waarvan u inzicht krijgt in de mogelijke effecten van deze wijziging per schoolbestuur en per school (zie: <https://www.poraad.nl/nieuws-en-achtergronden/bekijk-wat-nieuw-onderwijsachterstandenbeleid-betekent-voor-uw-bestuur>). De herziening van de gewichtenregeling zal gepaard gaan met een overgangsregeling van drie jaar.

Vereenvoudiging van de bekostiging

Op grond van eerder door de PO-sector voorgestelde uitgangspunten voor een nieuwe bekostigingssystematiek, is een bekostigingssystematiek onderzocht die uitgaat van een bedrag per leerling aangevuld met enkele toeslagen (waaronder een toeslag voor onderwijsachterstanden en een leerlingdichtheidstoelage). Voor een dergelijke aanpassing van de bekostigingssystematiek bleek te weinig draagvlak onder schoolbesturen. Met name vanwege de omvang van de herverdeeffecten en omdat schoolbesturen aangegeven hebben dat zij met de huidige sobere bekostiging niet in staat zijn dergelijke herverdeeffecten op te vangen. Daarom wordt de vergaande aanpassing van de bekostiging voor dit moment geparkeerd en wordt voorgesteld om de bekostiging met enkele maatregelen te vereenvoudigen, die met name gericht zijn op het terugbrengen van de complexiteit in de bekostiging en waarbij de herverdeeffecten relatief beperkt zijn. Binnen de context die hierboven is geschetst, is het voorstel om onderstaande maatregelen verder uit te werken om de bekostiging per 2022 te vereenvoudigen tot zoveel mogelijk een vast bedrag per school (brinnummer) en een bedrag per leerling:

1. Het afschaffen van de gemiddelde gewogen leeftijd (GGL).
2. Geen verschil tussen het bedrag per leerling afhankelijk van de leeftijd. Dit betekent dat er geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen een leerling in de onderbouw of bovenbouw.
3. De (groepsafhankelijke) materiële bekostiging omvormen tot één vaste voet plus een bedrag per leerling.
4. De personele bekostiging van schooljaar naar kalenderjaar omvormen, waarbij de teldatum wordt verplaatst van 1 oktober naar 1 februari.